

Corbera D'Ebre

Por Madelin & Huber

16 de mayo de 2009

Mataró

115 DIES

Centre d'interpretació

Corbera d'Ebre

Espais
de la **Batalla**
de l'Ebre

Espais
de Memòria

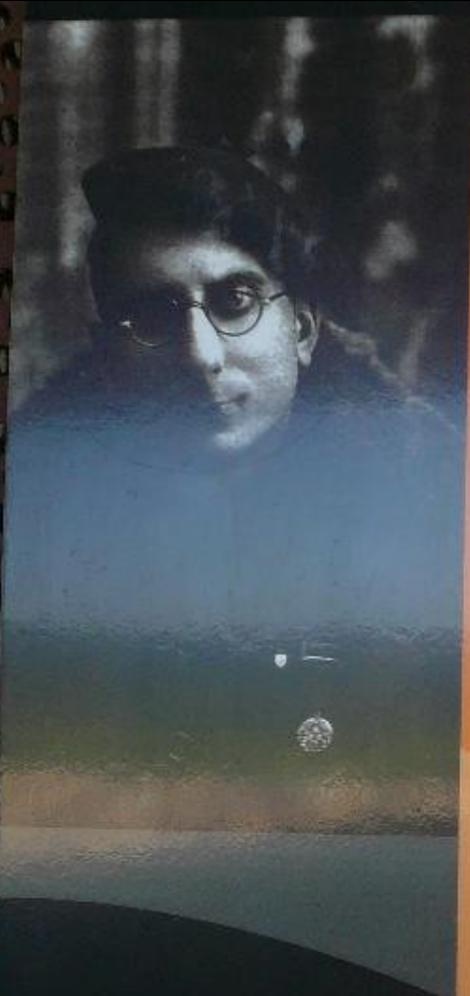

El Memorial de la Batalla del Ebro quiere ser un lugar de recogimiento crítico a través de un pequeño recorrido por un paisaje muy especial, testimonio de aquella sangrienta batalla. Adentrándonos en el interior de este pequeño cerro de Sant Bartomeu, nos colocamos bajo la huella original de la trinchera de la batalla, ahora parcialmente transformada en una gran grieta.

Con una luz especial que nos llega desde arriba, y cada vez más protegidos por el talud, se encuentra el lugar donde se han reunido los restos mortales encontrados de los combatientes: es una gran caja de madera donde se irán depositando los restos óseos de los muertos en la batalla. La grieta de la trinchera, convertida después en el paso de una escalera estrecha en zigzag, nos lleva hasta la cima del cerro. Una vez arriba, dejando la ermita de Sant Bartomeu a nuestra espalda, y con la trinchera a nuestros pies, podemos contemplar el escenario de la batalla.

Esteve Aymerich, Inés de Rivera, Ton Salvadó
STEM arquitectes

Salvador Nonell Bru

Nascut a Mataró el 5 d'agost de 1918, va cursar els seus estudis primaris als Salesians. A partir del 18 de juliol, amb l'alçament militar i l'esclat revolucionari, les seves creences el van dur a col·laborar en la protecció dels religiosos perseguits i el seu trasllat a França, país on el també marxaria per incorporar-se al territori sollevant. Un cop allí es va allistar, el febrer de 1938, a la unitat catalana del Terç de Nostra Senyora de Montserrat.

Amb el Terç de Montserrat va combatre a diferents fronts, arribant a l'Ebre els primers dies d'agost de 1938 i participant en tots els combats de la batalla. Acabada la guerra, va ingressar al Seminari essent ordenat sacerdot el 1945, des d'aleshores va compaginar la seva vida eclesiàstica amb el manteniment de la memòria dels

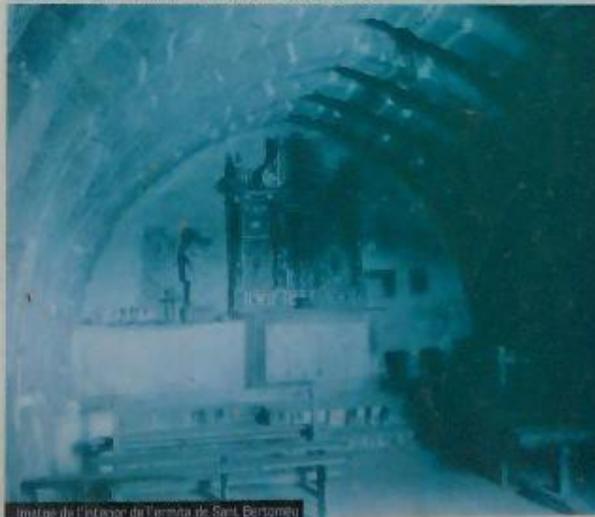
L'ermita de Sant Bertomeu

L'ermita té el seu origen en el segle XIII, encara que podria ser anterior. Està construïda amb un estil que és una barreja a cavall entre el romànic i el gòtic. Se sap que al 1208 pertanyia als templers, els quals la dedicaren a un sant de la seva devoció, Sant Bertomeu. En aquell moment, l'ermita estava destinada a aferrir el culte a la petita població de les Camposines, la qual fou una vila independent des del s. XIII fins a final del s. XVIII o principis del XIX, moment en què s'annexionà a la Fatarella.

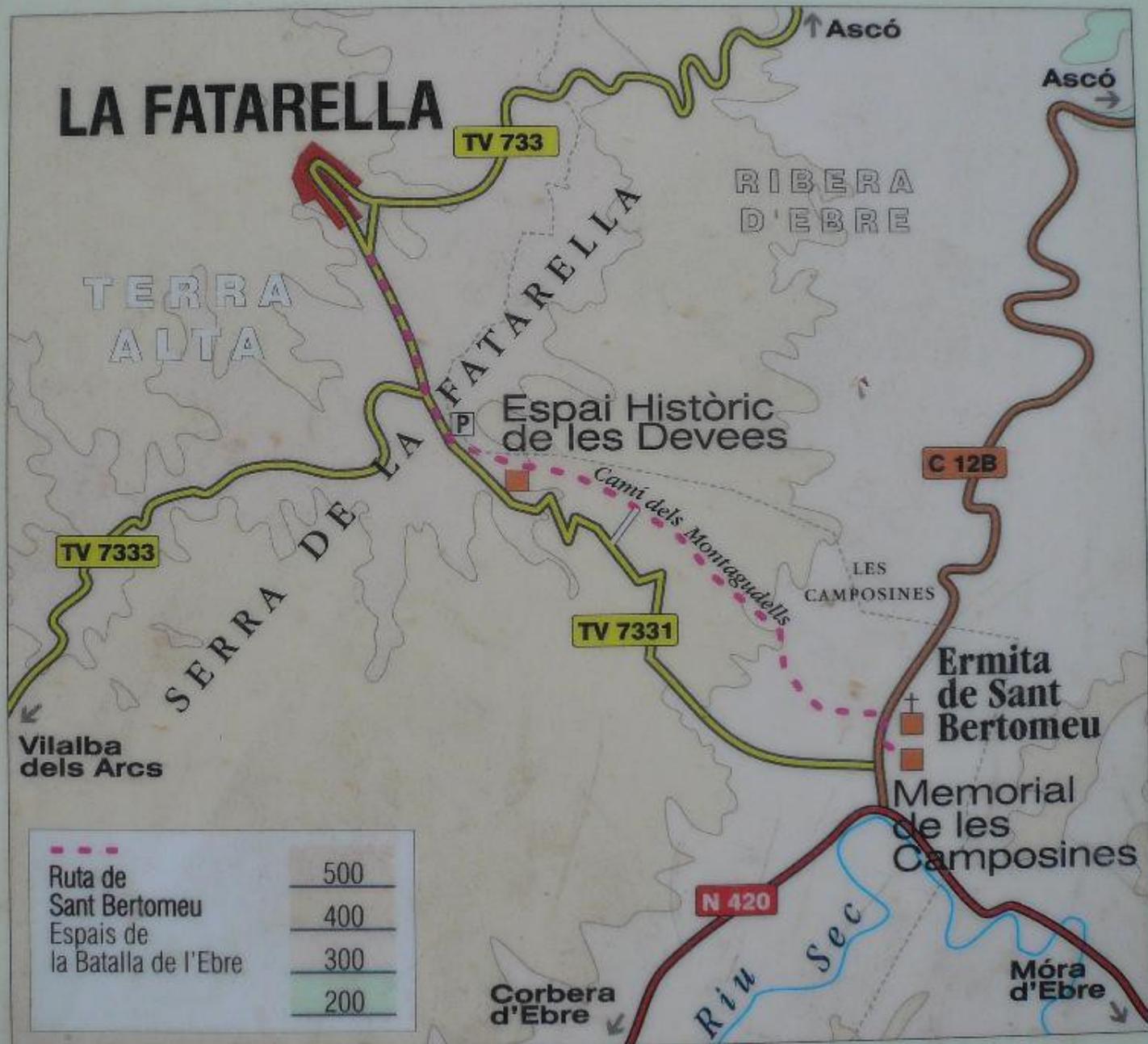
Estem davant d'una ermita singular per la seva senzillesa i proporcions. Es tracta d'un edifici d'una sola nau format per nou arcs diafragma, sense absis. La coberta està formada per un enlisset de pedres planes sobrepasades que descansen sobre els arcs. La porta, amb un arc de mig punt, està orientada a ponent i oposada a l'altar. En els carreus que formen l'edifici, molt ben tallats, podem contemplar algunes marques dels picapedrers que

Aspecte exterior de l'ermita en una fotografia del segle passat.

Imatge de l'interior de l'ermita de Sant Bertomeu.

Abecedari de la Llibertat

G

Obra. Vidal Marçó
Text. Xavier Garcia

G de "Gaia", la Mare Terra dels grecs, segons conta John Lovelock, per a qui la Terra és un ésser viu, que respira a través de l'atmosfera.

G del "Montroig" de Miró, que pintà la versió única (universal) d'aquesta Terra que veié en les formes d'aquest poble del Baix Camp, on els brins d'herba, els marges, les hortes, i els animals i homes i dones corbats davant la gleva semblaven encara portar tot l'aire de la romanitat.

G de "Guinjoan", el músic de Riudoms, que llaurant la terra fins als 21 anys en companyia la simfonia futura, amb el carrisqueig de l'arada, la bavada del matxo, el zumbeig de l'abellot, el mestralet que agitava els oms, el crit de la terra en ser fendit, el renec de l'home en obrir-la, la cridòria de la colla entre les garbes o la música íntima de la suor davallant del pit.

G de "l'alegria" de ser, de ser-hi, d'estar i d'estar-hi, de veure i de viure, i de ser vist i viscut, en una donació-recepció cap a l'impuls innat de fondre's en la veritat de tot aquest foc que, consumint-nos, ens fa créixer.

G de "Gaudi", que féu de la pedra carn exultant per a la vida i que va viure pobrement per exemple i escarni de les grans fortunes que ocupaven els seus casals, aixecats per demostrar la capacitat de l'home quan està prop de Déu.

I G de "Garcia", cognom de tanta gent i nom d'algun poble, com a la Ribera d'Ebre, topònim d'origen etimològic confús que l'escriptor arbequí Vidal Vidal i Culleré (de saber tan concentrat com les seves olives), en el seu llibre "Les Rutes de Ponent" (Vol. IV), esmenta que pot venir d'un mot basc que vol dir "jove", també de la paraula àrab "Garsià", que significaria "el meu jardí", o fins i tot d'un terme visigòtic que equivaldria a "príncep de vista agraciada". Trieu l'acceptió que vulgueu: totes porten llibertat i hi porten.

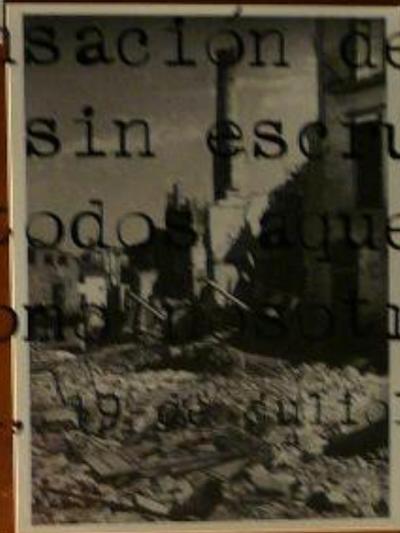

“Hay que sembrar el terror...
hay que dejar sensación de do-
minio eliminando sin escrúpulos
ni vacilación a todos aquellos
que no piensan como nosotros”.

General Mola, 19 de julio de 1936

“El cerebro y la voluntad del
enemigo están en Barcelona.
La rendición de Barcelona puede
significar el fin de la guerra
(...) Hay que cerrar por razones
obvias la frontera de Francia”

Kindelan
republicano.

14

15

16

18

17

19

